

سینا ر حیم پور

پایان راه فعالیت قانونی تلگرام در ایران، به آغاز فاز جدید دعواهای سیاسی بر سر این پیام رسان تبدیل شده است. هفته گذشته سرانجام بعد از مدت‌ها کش و قوس، تلگرام با حکم دادگاه فیلتر شد و این موضوع باعث بروز انتقاداتی نسبت به عدم تصمیم‌گیری متمرکز از سوی مسئولان شد. بعد از این فیلتر، قوه قضاییه حمایت، قوه مقننه سکوت و دولت اما نسبت به این تصمیم فیلترینگ انتقاد کرد. البته این بار اولی نبود که دولتی‌ها نسبت به تصمیم فیلترینگ انتقاد کردند.

روز بعد از انجام فیلترینگ تلگرام دولت در بیانیه‌ای نسبت به این تصمیم انتقاد کرد اما موضوع روز گذشته دولت، کمی با واکنش اولیه نسبت به فیلتر تلگرام متفاوت بود. حسن روحانی رییس جمهور روز گذشته به یک پیام رسان داخلی بلکه شبکه اجتماعی اینستاگرام را برای بیان نظر خود درباره فیلتر تلگرام انتخاب کرد.

روحانی چه گفت؟

حسن روحانی در این پیام اینستاگرامی که مخاطب آن مردم و سایر مسئولان کشور بودند نوشت که «سیاست دولت یاد هم و دوازدهم مبتنی بر ایجاد فضای امن مجازی بوده و نه امنیتی و تاکنون هیچ شبکه اجتماعی یا پیام‌رسان توسط این دولت مسدود نشده و نخواهد شد. فیلتر و مسدودسازی اخیر تلگرام نیز نه توسط دولت اجرا شده و نه مورد تأیید دولت است.» روحانی در ادامه این پیام نوشت که «برای مسدودسازی پیام‌رسان مذکور در تاریخ ۱۰/۲/۹۷ حکم قضایی صادر و به همه اپراتورهای موبایل و ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی ابلاغ کردند تا آن‌ها اقدام به اختلال در ارتباط کنند. عدم طی مراحل قانونی امور اجرایی که با استفاده از ابزار قهریه و قضاییه صورت بگیرد، در تعارض با شعار «استقلال آزادی جمهوری اسلامی» و در نقطه مقابل دموکراسی قرار دارد.»

بخش دیگری از صحبت‌های روحانی به انتقاد از عدم شفافیت در تصمیمات برمی‌گردد. او در این خصوص نوشت که «در عالی‌ترین سطح نظام، تصمیمی برای محدود کردن یا مسدودسازی ارتباطات مردم گرفته شده است، باید صاحبان واقعی این کشور که مردم هستند در جریان امور قرار بگیرند.»

مهم نیست مردم چه می‌خواهند!

اما فعالان و مسئولان واکنش‌های متفاوتی نسبت به فیلترینگ تلگرام، موضع دولت و نگاه مسئولان به شبکه‌های اجتماعی نشان دادند. شاید

مردم از رییس دولت انتظار دارند به جای پست اینستاگرامی حقایق را به زبان بیاورد و با آن‌ها مستقیم سخن بگوید

#محرمانه_نداریم

نامتعارف‌ترین دیدگاه متعلق به محمود ربیعی، قائم مقام مصباح یزدی در موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (س) قم باشد. وی معتقد است که رییس جمهور حق مخالفت با فیلترینگ تلگرام را ندارد و بر اساس قانون، قوه قضاییه باید تلگرام را فیلتر می‌کرد. ربیعی در توجیه این صحبت خود عنوان به اینا گفته است که «معیار تصمیم‌گیری این نیست که چقدر به فلاتی رای داده‌اند یا مردم چه می‌خواهند

یا ناراحت یا خوشحال می‌شوند. معیار این است که مصلحت کشور چیست و مصلحت این است که تلگرام که در اختیار دشمن است فیلتر شود.»

مخالفت رییس جمهور واقعی نیست

این مقام نزدیک مصباح یزدی درباره مخالفت حسن روحانی با فیلترینگ تلگرام می‌گوید که این مخالفت دولت و مسئولان با فیلتر تلگرام غیر واقعی است و رییس جمهور حق ندارد که با این فیلترینگ

مخالف کند، چون مصالح کلی کشور با هیچ چیز قابل معامله نیست. او در توجیه این سخنان خود می‌گوید که «من این مخالفت را در پی اهداف دیگری می‌بینم؛ من باورم نمی‌آید، این سخن دولتی‌ها و آقای روحانی، فقط به دلیل وجود رقابت در فضای مجازی و وجود پیام‌رسان‌های مختلف به منظور انتخاب آزادانه مردم، یا فقط به خاطر اطلاع‌رسانی آزاد

اقدامات استرس‌زای روحانی

مسعود رضا بالادری روزنامه‌نگار و حقوقدان

انتقاد حسن روحانی از کابینه خودش در این روزها گویای حقیقت تلخی است. به نظر ریاست جمهور در تعیین همکاران خود در دولت چندین هم‌آهنگ عمل نکرد یادست کم در تشخیص خود دچار اختلال بود که اینک حتی حاضر به شنیدن اظهارات ناامیدکننده برخی از وزرائیست.

شنیدن صداهای مختلف و چندسوز از یک هیات، چندان امیدبخش نیست و به نظر می‌رسد اگر ریاست دولت گزینه‌های همراه تری سراغ نداد، هم‌آهنگ باید دست به‌آچار شود. هیات دولتی‌های وظایف خاص هر یک از وزرا به صورت مستقل نیز یک نهاد قانونی واحد است که اگر نقاط مشترک فراوان در آن کم شود کارایی خود را از دست خواهد داد. اعضای دولت به مانند یک گروه سمفونیک، اگر چه هر یک سازی مختلف دارند لکن صدای این سازها در مجموع باید در آید همگون و استوار را در فضای اجتماع داخلی و خارجی، اشاعه دهد و هر یک را در کسرتن وظیفه هماهنگی همگی ارکان

راه عهده‌دار. نارضایتی ریاست دولت که برای دومین بار رسانه‌ای شده است، به نظری می‌رسد: مشورت‌های نامناسب و لابی با احزاب غیر مؤثر در دوران بر سر و صدای بستن لیست وزرا جهت اتخاذ اعتماد از نمایندگان مجلس، منتخ شده است. ناخشنودی ریاست دولت می‌تواند، از عوارض دوری از جوانگرایی، عدم اعتماد به بانوان مشتاق خدمت و فقدان جسارت در انتخاب مدیران غیر سیاسی و بی‌حاشیه و اتکاب اسامی و وزن سیاسی وزرا، ناشی شود و اینک در وضعی که دولت دوازدهم چیزی برای از دست دادن ندارد، ریاست

جمهوری می‌تواند با شجاعت و تدبیر و بهر جوان‌های شایسته و پرنutzerی و سرشار از امید و موفقیت آورد و از بحران‌های موجود به راحتی گذر کند.

در آخر باید خطاب به رییس دولت گفت که جناب

روحانی مستحضر هستند که انتقاد بیش از حد یک ریاست دولت از همکارانی که خود برگزیده، استرس سیاسی کشور را افزایش خواهد داد و کاربرد چندانی در بر ندارد. بی‌شک جایگزینی به‌مهره‌هایی گمنام و جوان و کارآمد که از اخم دیگران هراسی به دل ران نخواهند داد، در حال حاضر برای برون‌رفت از ناخشنودی‌های یک ریاست جمهور، کاربرد فراوان دارد.

بازی سیاست

ایرانیان به هیاهوی یک

صهیونیست‌اعتنایی ندارند

بشیر اسماعیلی مدرس دانشگاه

«مسئولان نظام جمهوری اسلامی ایران بارها تأکید کرده‌اند که سلاح اتمی و هسته‌ای جایی در این کشور ندارد. اما می‌خواهم بگویم که ایران چندین بار دروغ گفته است. بعد از امضای توافق هسته‌ای، ایران فعالیت‌های مخفی را آغاز کرد.» این جملات را نتانیاهو در برنامه عجیب و غریبش که قرار بود یک افشاجوی مهم درباره برنامه هسته‌ای ایران باشد به زبان آورد.

سه‌شنبه شب گذشته در تل آو یو در حالی نتانیاهو سخنرانی خود را به شکل آرایه مقاله‌ای در یک کنفرانس آغاز کرد که در ادامه، اجرای او به استندآپ کمدی یا سیرک شبیه شد؛ وی در حالی برده از روی زونکن‌ها و سوسی دی‌های کشف‌شده درباره برنامه هسته‌ای ایران می‌گفت که مخاطب می‌پنداشت چه مدارک مهمی باید در آن‌ها وجود داشته باشند. اما با توضیحاتی که نتانیاهو پیرامون آن ۵۵ هزار فایل و مدرک به زعم خودش «محرمانه و مهم» ارائه داد، پوچی این برنامه هویداشد.

ادعای‌های نتانیاهو مبتنی بر تلاش جمهوری اسلامی ایران برای رسیدن به بمب اتمی و پنهان کردن برنامه‌های هسته‌ای خودش به پیش از برجام و حتی دوران ریاست جمهوری دولت هشتم بازمی‌گشت. این مهم که ایران هم به پروتکل الحاقی پیوسته و هم بعد از برجام همکاری کامل با ژانسی بین‌المللی انرژی اتمی را به گزارش خود از انسلی محقق کرده است، مسأله‌ای است که نتانیاهو زیر کانه از آن بی‌تفاوت گذشت.

مسأله موشک‌های بالستیک ایران مورد دیگری بود که نسبت به آن ایسراز نگرانی شند، در حالی که برجام برنامه موشکی ایران را فقط از نظر موشک‌های دارای قابلیت حمل کلاهک هسته‌ای بررسی می‌کند و توان موشکی ایران نه تنها غیر قانونی نیست بلکه حق مفروض ایران در بازدارندگی علیه دشمنان منطقه‌ای خود به حساب می‌آید.

در واقع نتانیاهو مطالب تکراری و بی‌اهمیتی را در یک‌قالب همچنان تکرار می‌کند که در دهه‌های گذشته نتواند افکار عمومی جهان را در آستانه تصمیم امریکادار به مانند این یا خروج از برجام تحت تأثیر قرار دهد. به نظر وی به قابلیت‌صحنه‌گردانی خود بسیار معتقد است، چنانچه توضیحات وی درباره تصویر بمب اتمی و آستانه تحمل اسرائیل را در سازمان ملل آرایه کرده به پادامی آوری. در عین حال چکیده مقصود نتانیاهو از اجرای مضحک وی در عبارات پایانی وی هویداست که گفت: «در چند روز اخیر رییس جمهور امریکادار به این توافق تصمیم خواهد گرفت. در حقیقت اسرائیل می‌کوشد امریکا را به خروج از برجام و تشدید تحریم‌ها علیه ایران تفریق‌گویی کامل کشور سوق دهد.» امری که با توجه به ویژگی‌های شخصیتی ترامپ و مشاوران او دور از ذهن نیست، با این حال گذشته از تندروها در امریکا، بعد به نظر می‌رسد سخنان نتانیاهو تأثیر در افکار عمومی جهان علیه ایران داشته باشد و مردم کشور نیز به این هیاهویی که ایجاد شده توجه نمی‌کنند.

یک‌جای کاری لم‌نگد

سعید تور جمهدی معاون دبیر کل حزب ندای ایرانیان

در مورد مسأله فیلترینگ تلگرام فکر می‌کنم دو مسأله باید از دو طرف مورد توجه قرار می‌گرفت که متأسفانه توجهی به آن نشده. اول از همه اینکه کشور امروز در شرایطی قرار دارد که بیش از هر زمان دیگری نیاز به همدلی بین مسئولان و مردم وجود دارد. شرایط اجتماعی، اقتصادی و بین‌المللی ایجاب می‌کند ملت و دولت بیش از هر زمانی در کنار یکدیگر قرار گیرند و از هر تصمیم و اقدامی که منجر به افزایش ناراضیاتی مردم شود باید پرهیز کرد.

در هر کجای دنیا هم زمانی که دولت ناگزیر به تصمیمی باشد که منافع ۱۰ درصد مردم هم تهدید شود خود را ملزم به پاسخگویی و توجیه افکار عمومی می‌داند. اما وقتی در مورد موضوعی که اکثریت جامعه، دولت و مجلس هم مخالف هستند، اقدامی انجام می‌شود یعنی یک جای کاری لم‌نگد و منافع ملی کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

موضوع دوم هم این است که به همان دلایلی که ذکر شد جامعه تاب‌اختلاف بین جناح‌های سیاسی و مسئولان را بیش از این ندارد. اگر اختلاف نظری وجود دارد باید از کشاندن مسأله به افکار عمومی و ایجاد شوک به جامعه پرهیز کرد.

دولت و شخص رییس جمهور باید پیش از این کاهش شکاف‌های سیاسی را در دستور کار قرار می‌داد و از همه ظرفیتهایش برای کشاندن جناح‌های کشور به گفت‌وگو در مورد منافع ملی استفاده می‌کرد تا در شرایطی قرار بگیرد که یکی از حقوق‌شهروندان قربانی کنه‌های سیاسی و لجاجتی‌های غیر منطقی شود.

فکر می‌کنم بیانیه رییس جمهور نیز در همین چارچوب قرار می‌گیرد و البته این را هم بگویم که نمی‌دانم رییس جمهور در شرایط فعلی چه کار دیگری می‌توانست انجام دهد. اقدامات او باید از رسیدن به این شرایط پیشگیری می‌کرد و معتمد اینان کوتاهی کردند.

بهمن شریف‌زاده فعال سیاسی

عدم صداقت روحانی

فارغ از هر گونه داوری درباره میزان صداقت گفتاری و رفتاری آقای روحانی در اینکه گفته موافق فیلترینگ تلگرام نبوده، می‌توان گفت که علت استفاده از اینستاگرام برای رساندن این پیام، بستگی به صداقت یا عدم صداقت او دارد. اگر او در این ادعا صادق باشد، در ظاهر نمی‌تواند به آسانی و بدون هزینه در رسانه‌های رسمی کشور با این صراحت دروغ بگوید، چون به صورت رسمی به دروغگویی متهم می‌شود، پس برای دروغ‌هایش باید به راهی بیندیشد که هزینه کمتری داشته باشد. اما اگر در گفتار صادق باشد، پس عدم اظهار این مطلب در رسانه‌های رسمی یا از روی عافیت طلبی در برابر دیگر قوای نظام است یا امکان اظهار این مطلب از او سلب شده است.

اما درباره موافقت با صحبت‌های او باید بگویم که با فیلترینگ هر سامانه پیام‌رسانی به شدت مخالفم؛ زیرا اطلاع از رفتار منتخبان مستقیم و غیرمستقیم مردم در نظام مردم‌سالار، حق حتمی و قطعی مردمی است که صاحبان حق و مواکن آن‌ها هستند. مسدود کردن هر سامانه پیام‌رسانی، با این حق ناسازگار است و ناسامانی و ناسامانی اوضاع مردم‌باشند و این مجازی وجود نداشته باشد، مردم چگونه از کاستی‌ها، قصورات و تقصیرهای مسئولان کشور آگاه شوند؟ و اما برای رسیدن به عملکردی و عبور از ساحت حرف و سخن محض، افزون بر صداقت و شجاعت، نیاز به متبلور ساختن اراده جمعی مردم است. اراده جمعی از چنان نیرویی بر خوردار است که امر به ظاهر ناشدنی را امکان و آسان می‌سازد. کافی است که نماینده خواسته‌های مردم شویم و بارانه مطالبات ایشان، اراده جمعی را تبلور و بخشیم. آنگاه خواهیم دید که چگونه معضلات به مراتب سخت‌تر از فیلترینگ تلگرام حل خواهد شد. چه خوب بود که آقای روحانی یک آمار رسمی از مطالبه مردم در این باره اتخاذ می‌کرد شبیه آنچه درباره یارانه‌ها انجام گرفت، آن وقت هیچ قدرتی در این کشور، جسارت مخالفت با خواست مردم را پیدا نمی‌کرد.

پیام ناتوانی رییس جمهور

حسین نورانی نژاد سخنگوی حزب اتحاد ملت ایران اسلامی

اینکه از این ابزار محروم می‌شوند. این مسأله به خودی خود در برابر لطمه خوردن به امید و اعتماد مردم هیچ است. فردا روز در انتخاباتی دیگر، کاندیداها با آنچه پشوتنه‌ای به مردم وعده‌دهند یا مردم وعده‌هایشان را بپذیرند؟ دیگر از حفظ تلگرام و وعده‌های ساده‌تر برای یک رییس جمهور و مجری قانون اساسی و رییس شورای عالی امنیت ملی که نمی‌توان متصور بود. اینکه چنین مقامی سرانجام در اینستاگرامش بنویسد که خواستم اما نگذاشتند، ضربه‌ای کاری به امید و اعتماد مردم در جهت مشارکت سیاسی آن‌ها خواهد زد. موضوعی که با توجه به تهدیدات فراوان داخلی و انتقادات عمومی تیر نه‌شده، اما ناامیدی درباره تأثیر خواست‌ورای مردم در تصمیمات حکومتی افزایش خواهد یافت. برای مردم قابل‌توجه نیست که یکی از اصلی‌ترین وعده‌ها و افتخارات رییس جمهور که همانا حفظ حیثیت رسمی شبکه‌های اجتماعی بوده به همین سادگی لوٹ شود. در این میانه بحث از بود نبود تلگرام نیست. مردم به سادگی حضورشان در شبکه‌های اجتماعی را ادامه خواهند داد و سرانجام

مطلب آقای روحانی در اینستاگرام‌شان از جهت شفاف‌سازی قابل توجه و تقدیر است. اما نکته آن است که پس از سخنان اخیرشان درباره برخی مدیران ساکت و منفعل دولتی که نوعی بیان ضعف بود که چرا رییس جمهور چنین مدیران ضعیفی را منصوب کرده یا آن‌ها عزل نمی‌کند، مطلب مجدداً در باره تلگرام دوباره منتقل‌کننده نوعی حسن ضعف و حاکی از نوانستن است؛ نوانستنی که برای ملت از جهت تکیه به منتخبتن‌خیشان برای پاف‌موسولیت و انجام وعده‌ها امید آفرین نیست. در نتیجه این گزارش شاید که آقای روحانی در برابر پرسش‌ها و انتقادات عمومی تیر نه‌شده، اما ناامیدی درباره تأثیر خواست‌ورای مردم در تصمیمات حکومتی افزایش خواهد یافت. برای مردم قابل‌توجه نیست که یکی از اصلی‌ترین وعده‌ها و افتخارات رییس جمهور که همانا حفظ حیثیت رسمی شبکه‌های اجتماعی بوده به همین سادگی لوٹ شود. در این میانه بحث از بود نبود تلگرام نیست. مردم به سادگی حضورشان در شبکه‌های اجتماعی را ادامه خواهند داد و سرانجام

روحانی مرد وعده‌هاست نه عمل!

حسین کمالی دبیر کل حزب اسلامی کار

اینکه آقای روحانی بخواهد چگونه و از چه طریقی با مردم صحبت کند به خود ایشان مربوط است. صحبت با مردم از طریق اینستاگرام، تلگرام و نرم‌افزارهای دیگر فرقی نمی‌کند و به نظر من اهمیت آن چنانی نیز ندارد. نکته مهم در اینجا این است که گفته‌های آقای روحانی چقدر عملی خواهد شد. سخن درمانی از سوی مسئولان به خصوص رییس جمهور باعث از بین رفتن اعتماد عمومی نسبت به مسئولان و دولت می‌شود و مردم دیگر به ایشان و صحبت‌هایشان اعتماد ندارند. روندی که آقای روحانی پیش گرفته به گفته‌های است به نظر می‌رسد او مرد وعده‌هاست نه مرد عمل! آقای روحانی باید دقت کند که رفتار ش به گونه‌ای نباشد که از چشم مردم بیفتد.

اینکه صدای ایشان در مسألات مهم و غیر مهم از گوشه و کنار شنیده می‌شود از طرفی ایشان توقع دارد که بقیه بدون آنکه خودشان شفافیت داشته باشند صحبت کنند، یک عیب است.

از نظر من این اظهار نظر آقای روحانی به تنهایی کار ساز نیست. روحانی باید شفاف صحبت کرده و از او نظر آتش را به یک گفت‌مان اجتماعی تبدیل کند و بعد از آن از همه خواسته‌شود که با یکدیگر بحث کنیم و به نظری در رسیدن اهداف کشور و انقلاب رسمی ما همه دلسوز انقلاب هستیم و دل‌مان برای کشور می‌سوزد و می‌تپد. آقای روحانی باید مشکلات را صریح و شفاف و واضح با مردم در میان بگذارد و علاوه بر جلب اعتماد دوباره مردم با همفکری نیز مشکلات را حل کنیم.

روحانی به سر نوشت سایر روسای جمهور دچار شد

حسین بادی دبیر کل حزب آبادگران

آقای روحانی به سر نوشت سایر روسای جمهور پیش از خود در دور دوم دچار شده است. از نوشته‌های اخیر ایشان اینگونه برمی‌آید که باند‌های قدرت و ثروتی که در دوره دوم ریاست جمهوری روسای پیشین با سنگ اندازی دولت‌های مستقر را منفعل نشان دادند حالا در مقابل روحانی نیز قد علم کرده‌اند.

نکته‌ای که در اینجا حائز اهمیت است اینکه ایشان جان به لب، رو به سخن آورد بی آنکه بتواند عمل و دست‌آوردی جدی در حوزه‌های مختلف از فضای اجتماعی، مجازی، اقتصادی، فرهنگی از خود داشته باشد. بنابراین این در مورد فیلتر تلگرام و حواشی آن که در کشور رخ داده باید بگویم که خود یکی از موافقان فیلتر تلگرام هستم اما موافق این نوع برخورد با این پیام‌رسان‌ها و این نوع فیلترینگ نیستم.

مبارزه و مداوا و آسیب‌های اجتماعی پارتهای خاص خود را دارد که تهدید فیلترینگ شاید در آخرین مراحل از اولویت قرار داشته باشد و هنر استفاده از مشارکت و نقش کلیدی مردم در اولین اولویت‌هاست. از نظر من تلگرام باید بسیار زودتر از این با همدلی مسئولان و هم‌نظری آنان و با بینش شفاف دلایل این فیلترینگ برای مردم صورت می‌گرفت. این صحبت من به معنای گرفتن حق انتخاب مردم از سوی مسئولان نیست. اما زمانی که یک پیام‌رسان خود را با قوانین یک کشور نمی‌تواند هماهنگ کند نمی‌توان نسبت به آن بی‌تفاوت بود و باید با مردم شفاف صحبت کرد و دلایل این کار را روشن کرد. اینکه یک قوه‌رای به فیلترینگ بدهد و دولت نیز در مقابل این کار بی‌توجه بدهد که با این کار موافق نیستیم و خود را سمت مردم بکشد و فضای تنش را به جامعه القا کند بدتر از فیلترینگ تلگرام است. آقای روحانی اگر